

GALIMYBĖS MIRŠTANČIAM PACIENTUI IR JO ARTIMIESIEMS ATSISVEIKINTI IR MIRŠTANČIAM PACIENTUI ORIAI NUMIRTI, UŽTIKRINANT TEISĘ Į PRIVATUMĄ, ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Galimybės mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti ir mirštančiam pacientui oriai numirti, užtikrinant teisę į privatumą, įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato tvarką, kaip VšĮ „Vilniaus gimdymo namai“ sudaromos sąlygos mirštančiam pacientui ir jo artimiesiems atsisveikinti, užtikrinant paciento orumą, privatumą ir teises paskutinėmis jo gyvenimo akimirkomis.

2. Aprašas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008-04-29 įsakymu Nr. V-338 „Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo“ 5.7 p. reikalavimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (ES Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu, BDAR), kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą.

3. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:

3.1. **Mirštantis pacientas** – pacientas, kurio sveikatos būklė yra negrįžtamai blogėjanti, ir, gydytojų vertinimu, artėja gyvenimo pabaiga kaip neišvengiama artimiausiu metu;

3.2. **Artimieji** – paciento giminaičiai ar jo pasirinkti asmenys, kuriems pacientas leidžia dalyvauti atsisveikinimo procese;

3.3. **Pašaliniai asmenys** – asmenys, kurie nedalyvauja paciento gydymo procese ir kurie neturi darbo funkcijų, susijusių su asmens sveikatos priežiūros paslaugų pacientui teikimu, kiti asmenys, kurių pacientas nepageidauja savo aplinkoje;

3.4. **Privatumas** – fizinės, emocinės ir informacinės erdvės apsauga nuo pašalinių asmenų poveikio.

3.5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Aprašas taikomas visuose VšĮ „Vilniaus gimdymo namai“ skyriuose.

5. Aprašo nuostatų laikymasis negali pažeisti kitų Pacientų teisių.

II SKYRIUS MIRŠTANČIO PACIENTO TEISĖS IR PAGRINDINIAI PRINCIPAI

6. Mirštantis pacientas turi teisę į orų, pagarbų mirimą taikant adekvačią skausmo kontrolę, palengvinančią terapiją, pagalbą sprendžiant dvasinius, emocinius klausimus.

7. Mirštančio paciento teisės užtikrinamos vadovaujantis šiais pagrindiniais principais:

7.1. Pagarbos ir orumo - paciento asmens orumas gerbiamas, išvengiama bet kokio menkinančio elgesio;

7.2. Teisės į privatumą - užtikrinama, kad atsisveikinimo metu (pagal galimybes) nebūtų pašalinių asmenų be paciento ir jo artimųjų sutikimo. Paciento ir artimųjų teisė į atsisveikinimą yra prioritetinga, išskyrus atvejus, kai yra pagrįsta medicininė ar epidemiologinė priežastis riboti lankymą (pvz., paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija);

7.3. Artimųjų įtraukimo - artimieji kviečiami dalyvauti pagal paciento pageidavimą;

7.4. Lankstumo – atsižvelgiama į paciento būklę, kultūrinius ir religinius įsitikinimus.

III SKYRIUS

ĮGYVENDINIMO TVARKA

8. Atsisveikinimo organizavimas:

8.1. Pacientui pritarus, gydantis gydytojas nustatyta tvarka informuoja artimuosius apie paciento būklę ir artėjančią mirtį. Pacientui nebegalint priimti sprendimų, sprendimai priimami kartu su paciento atstovais. Gerbiama paciento teisė atsisakyti neveiksmingo gydymo ar gaivinimo procedūrų;

8.2. Paciento artimiesiems užtikrinama galimybė lankyti mirštantį kritinės būklės pacientą, nepriklausomai nuo oficialaus lankymo laiko, išskyrus atvejus, kai tai kelia grėsmę kitų pacientų saugumui ar pažeidžia infekcijų kontrolės reikalavimus. Buvimo su pacientu metu artimieji privalo vykdyti teisėtus gydytojų ir slaugos personalo nurodymus, paskelbus ekstremalią situaciją ar karantiną - naudoti nurodytas asmeninės apsaugos priemonės (kaukes, vienkartinės pirštines, dezinfekuoti rankas ir pan.);

8.3. Esant galimybei, pacientas perkeliamas į atskirą palatą ar izoliavimo patalpą, užtikrinant ramią ir privačią aplinką. Nesant galimybių suteikti atskirą palatą – gali būti naudojamos širmos ar kitos priemonės pagal turimas galimybes. Slaugos personalas užtikrina, kad pokalbiai ir atsisveikinimo momentai nebūtų be reikalo trikdomi.

9. Privatumo užtikrinimas:

9.1. Ribojamas pašalinių asmenų patekimas į patalpą, informacija apie paciento būklę teikiama tik jo sutikimu (ar artimųjų, jei pacientas nesąmoningas);

9.2. Medicininiai veiksmai atliekami diskretiškai, vengiant nereikalingo triukšmo ar judėjimo patalpoje, prieš procedūras informuojant artimuosius.

10. Paciento artimieji, esant poreikiui, gali pakviesti dvasininką.

11. Po paciento mirties:

11.1. Artimiesiems suteikiama galimybė praleisti laiką prie mirusiojo tiek, kiek jie pageidauja, bet ne ilgiau kaip 2 val., laikantis higienos bei saugumo reikalavimų;

11.2. Personalas paciento artimiesiems paaiškina tolesnius veiksmus.

IV SKYRIUS

ATSAKOMYBĖS

12. Atsakomybių pasiskirstymas:

12.1. Gydantis/budintis gydytojas – atsakingas už terminalinės būklės nustatymą;

12.2. Gydantis/budintis gydytojas ar jo pavedimu slaugos personalas – atsakingi už informacijos artimiesiems suteikimą;

12.3. Slaugos personalas - atsakingas už lankymo organizavimą;

12.4. Slaugos personalas - atsakingas už privatumo užtikrinimą.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Aprašas tvirtinamas, gali būti keičiamas arba pripažįstamas netekusiu galios VŠĮ „Vilniaus gimdymo namai“ direktoriaus įsakymu.
